

بررسی تاثیر سیستم اطلاعات مکانی (GIS) در افزایش کارایی کسب و کارهای الکترونیک (کاربرد: حمل و نقل هوشمند)

علیرضا جلالی^{۱*}، اکبر فرعی شمامی^۲

۱- همکار علمی موسسه آموزش عالی الکترونیکی فاران (مهر دانش)، دکتری کارآفرینی با گرایش توسعه و کارشناسی ارشد مدیریت بازرگانی با گرایش بازاریابی، دانشگاه علوم مالزی، arjiaa@yahoo.com

۲- دانشجوی کارشناسی مدیریت کسب و کارهای کوچک، موسسه آموزش عالی الکترونیکی فاران (مهر دانش)، a.faree92@gmail.com

چکیده

رشد روز افزون جمعیت و مهاجرت، گسترش مهار نشدنی و بدون برنامه ریزی شهرها و همچنین عدم توزیع عادلانه امکانات در سطح شهر، ترافیک شهری را به یکی از بزرگترین معضلات کلان شهرهایی مثل تهران تبدیل کرده است. از طرف دیگر، در دهه اخیر شاهد ظهور و رشد کسب و کارهایی الکترونیکی هستیم که هدف آن‌ها ارائه راه حل‌های نوین برای مسائل روز جامعه است. کسب و کارهای الکترونیکی که در حوزه حمل و نقل فعالیت می‌کنند، با مدیریت تقاضای سفرهای درون و برون شهری می‌توانند در بهبود چالش‌های مربوط به ترافیک نقش موثری داشته باشند. چون مدیریت سفر مقوله‌ای مبتنی بر مکان است، سیستم اطلاعات مکانی یا GIS قادر است با ارائه آنالیزها و تحلیل‌های مکانی، کارایی و کیفیت خدمات ارائه شده در این دسته از کسب و کارهای الکترونیکی را افزایش دهد. با کمک GIS و جمع‌آوری اطلاعات مکانی و توصیفی می‌توان شبکه معابر و تسهیلات ترافیکی اعم از پل‌ها، تقاطع‌ها، تقاطعات غیر هم سطح، مسیرهای مناسب آزادسازی معابر، چراغ‌ها، تابلوهای راهنما، اماکن خدماتی مرتبط مانند پارکینگ، پمپ بنزین و گاز، تعمیرگاه‌ها و غیره را بر روی نقشه نمایش داده و بر مبنای تحلیل‌های مکانی GIS مانند مسیریابی بهینه و مکانیابی مراکز و تسهیلات، اولویت‌بندی مقاصد و مسیر را انجام داد. هدف از این تحقیق، افزایش کارایی و بهبود کیفیت خدمات ارائه شده توسط کسب و کارهای الکترونیکی حوزه حمل و نقل، در راستای بهبود ترافیک شهری از طریق مدیریت GIS مبنای تقاضاهای سفر است.

واژه‌های کلیدی: کسب و کار الکترونیک، حمل و نقل، ترافیک، سیستم اطلاعات مکانی

۱- مقدمه

۱-۱- بیان مسئله

امروزه توسعه بی رویه شهرها به خصوص کلان شهر تهران که متأثر از رشد روز افزون جمعیت و مهاجرت، ساخت و سازهای بدون برنامه ریزی، گسترش مهار نشدنی شهرها و همچنین عدم توزیع عادلانه امکانات در سطح شهر است، ترافیک شهری را به یکی از بزرگترین معضلات مدیریت شهری تبدیل کرده است. به علاوه در سال‌های اخیر با افزایش جمعیت و استفاده بیشتر مردم از